

**Принцип
розвитку.
Основні закони
діалектики.**

ПЛАН

- Діалектичний принцип розвитку.
 1. Сутність принципу.
 2. Розвиток метагалактики.
 3. Прогрес і регрес.
- Основні закони діалектики (розвитку).
 1. Закон єдності і боротьби протилежностей.
 2. Закон взаємного переходу кількісних змін у якісні.
 3. Закон заперечення заперечення.

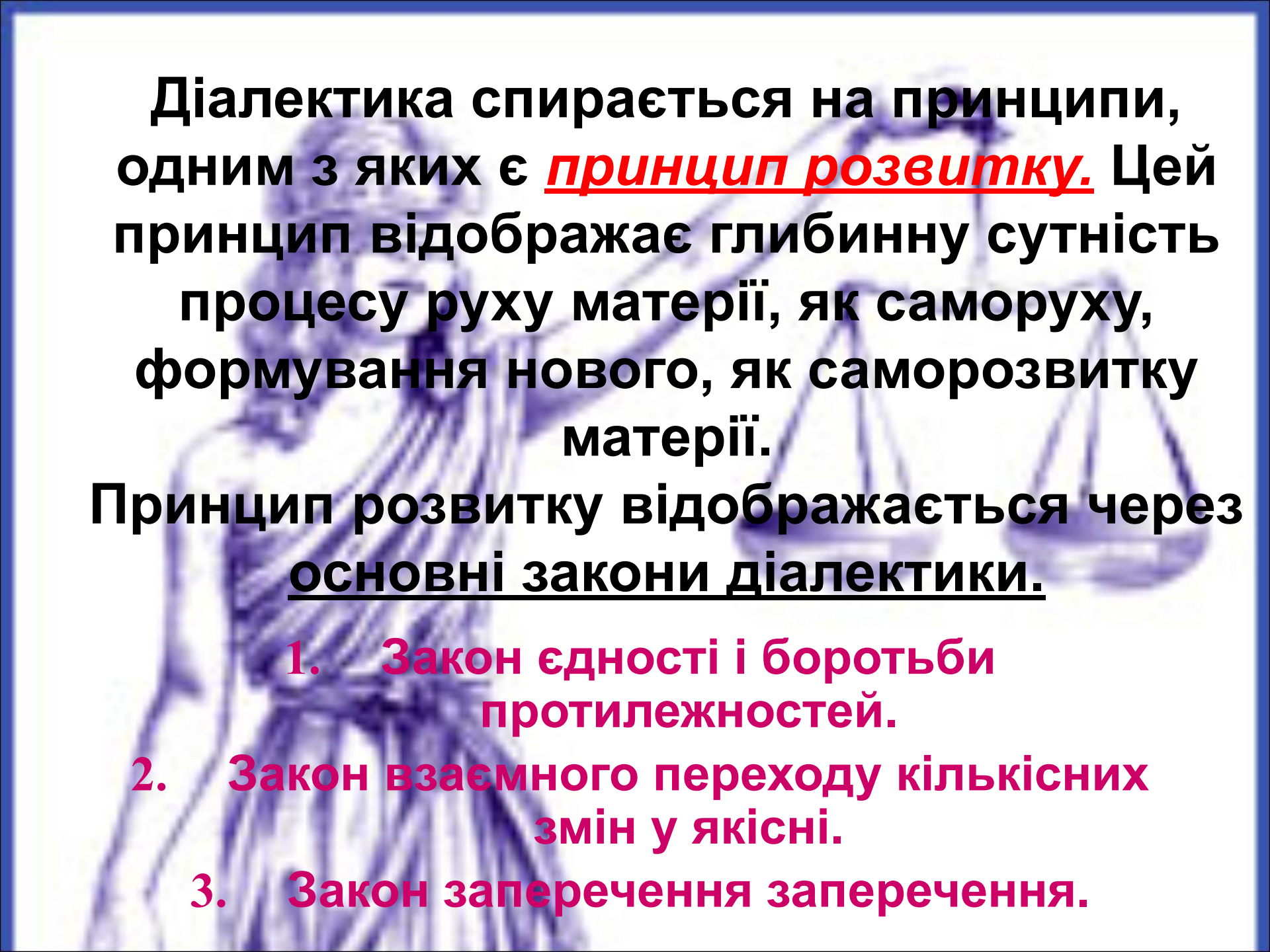
A surreal, artistic illustration. A woman's profile is shown in profile, facing right. Her hair is a dense, vibrant forest with green trees and a waterfall cascading down her neck. She has a flower tucked behind her ear. She is looking intently at a glowing, blue, spherical orb that resembles a planet or moon, set against a dark blue night sky filled with stars. To the left, there is a large, colorful, swirling pattern that looks like a galaxy or a complex biological structure. The overall mood is contemplative and ethereal.

Розвиток – це закономірна якісна зміна матеріальних та ідеальних об'єктів, яка має незворотний і спрямований характер. Це – загальна властивість матерії, її найважливіша ознака. В процесі розвитку створюється нове, необхідне, здатне до саморуху, самовідтворення.

МЕТАГАЛАКТИКА

Нежива природа

Діалектика спирається на принципи, одним з яких є принцип розвитку. Цей принцип відображає глибинну сутність процесу руху матерії, як саморуху, формування нового, як саморозвитку матерії.

Принцип розвитку відображається через основні закони діалектики.

1. Закон єдності і боротьби протилежностей.
2. Закон взаємного переходу кількісних змін у якісні.
3. Закон заперечення заперечення.

1. Закон єдності та боротьби протилежностей.

Цей закон розкриває причини розвитку.

Зміст закону: джерелом розвитку всіх природних об'єктів, соціальних і духовних об'єктів та процесів є взаємозв'язок і боротьба протилежностей (або єдність суперечностей).

Зміст закону розкривається через категорії:

1. Протилежності – це основні суттєві сторони, частини, сили, властивості об'єктів і процесів, внаслідок взаємодії яких виникає рух, розвиток цих об'єктів, процесів.

Суперечність – це взаємодія цих протилежностей.

Взаємодія

Взаємозаперечення – це полярна спрямованість тенденцій дії або характеристика змісту протилежностей, які взаємовиключають одна одну.

- причина

- наслідок

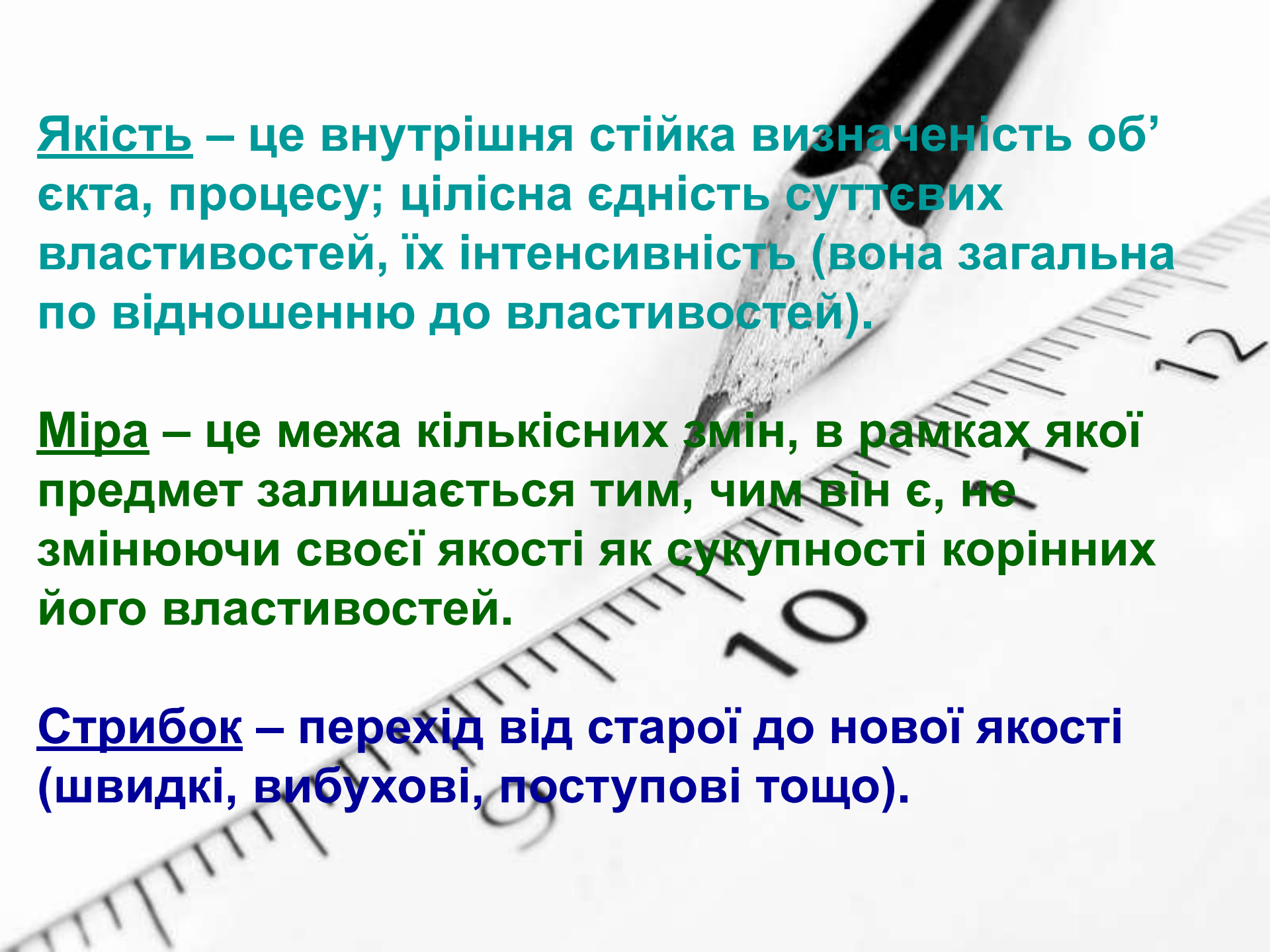
2. Закон переходу кількісних змін у якісні.

Цей закон розкриває найзагальніший механізм розвитку (як, яким чином відбувається розвиток).

Зміст закону: зміна якості об'єкта чи процесу відбувається тоді, коли накопичення кількісних змін досягає певної міри.

Властивість - визначає одну із сторін речі (вона одинична по відношенню до якості).

Кількість – відображає такі параметри речі, явища чи процесу, як число, величина, обсяг, вага, розміри, темп, температура тощо. Це – число властивостей.

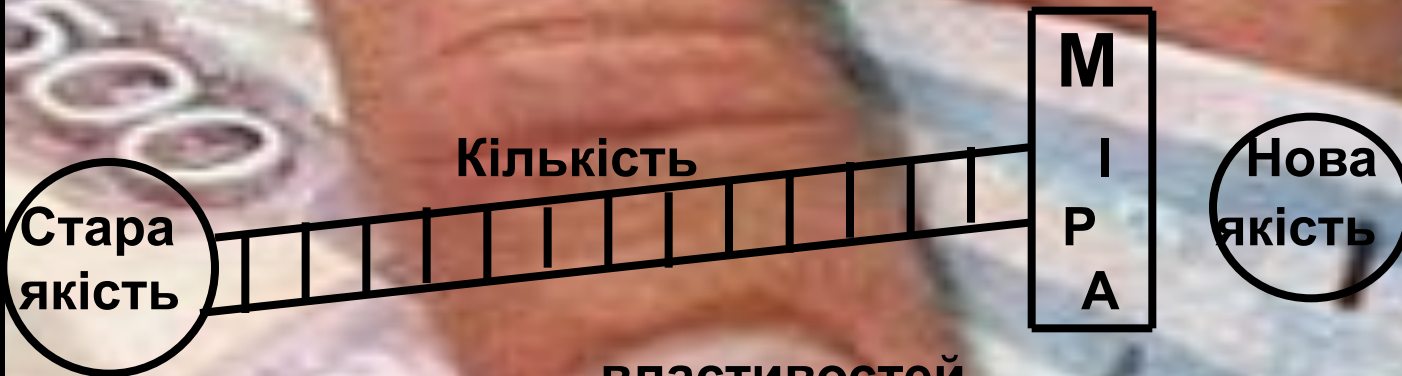

Якість – це внутрішня стійка визначеність об’єкта, процесу; цілісна єдність суттєвих властивостей, їх інтенсивність (вона загальна по відношенню до властивостей).

Міра – це межа кількісних змін, в рамках якої предмет залишається тим, чим він є, не змінюючи своєї якості як сукупності корінних його властивостей.

Стрибок – перехід від старої до нової якості (швидкі, вибухові, поступові тощо).

Схема №2.

Стрибок

Приклад: “Товар → Гроші → Товар.”

3. Закон заперечення заперечення.

Зміст закону: характеризує напрям і форму розвитку, єдність поступовості і поступності, виникнення нового і відносне повторення певних елементів старого.

Зміст закону розкривається через категорії:

Діалектичне заперечення – це такий перехід від старої якості до нової, за якого певні сторони, елементи змісту старої якості входять (хоч у перетвореному вигляді) у зміст нової якості.

Діалектне заперечення – це триєдиний процес, який включає в себе:

1. Деструкцію – подолання, руйнування старого.
2. Кумуляцію – часткове збереження, наступність із старим.
3. Конструкцію – формування, створення нового.

Приклад.

Схема №4

Спіралеподібна форма розвитку розглядає вихідні кроки розвитку, не як повернення назад, тотожне тому, що вже було, а як повторення старого на більш високому ступені.

Для неї характерна композиція рядів, ритмів, етапів розвитку, які відбивають потенційне і реальне розмаїття якісної різноманітності створюваних видів буття.